

MACA-
23020-02

мастер академске студије архитектуре

назив предмета усмерење	религија и архитектура сви модули	година	друга
изборна група	историја и теорија 3	семестар	3
наставник	др Гордана Милошевић-Јевтић, доцент бр. каб. 232	статус	изборни
E-mail контакт	gordana.milosevic@arh.bg.ac.rs	ЕСПБ	2
учесници у настави	др Невена Дебљевић-Ристић, научни сарадник	часови активне наставе	
сарадници	Александра Угриновић, МА	предавања	2
		вежбе	
		др. облици	
		сам. истр. рад	
		остали часови	
координатор СЦ	др Урош Радосављевић, в. професор		
пожељне квалификације за пријем студената			

садржај предмета

циљ:

Циљ рада на предмету је упознавање студената завршне године студија са узајамним и повратним утицајем религије и архитектуре. Пажња студената усмерена је ка тумачењу односа религије и веровања у стварању културног миљеа и појединих историјских прекретница у архитектури. У интерактивном раду са студентима требало би да се отворе питања везана за порекло архетипа и преузимање и преношење концепта архитектуре паганства у монотеизмама. Компаративна истраживања и анализе случаја односе се на установљавање облика и типова сакралне архитектуре током историје и њихова трансформација у условима савременог друштва и архитектуре.

теоријска и практична настава:

Узајамни однос религије и архитектуре може се пратити од установљавања култа, природе и култа предака, односно потребе организовања места на коме се обављао обред, изражавало поштовање, дивљење и приношење жртве. Прва појава праисторијске уметности исказана кроз магијско значење, а затим и просторно обележавање и установљавање облика културне архитектуре. Бог је „свет“, а пратећа архитектура има јасну поруку у обликовању и конструкцији. Основни елементи сакралне архитектуре установљени у раним цивилизацијама Истока преузимани су и транспоновани у архитектуру паганске антике и хришћанства, а соларне и митраистичке идеје биле су саставни концепта храмова. Расколи у учењима и њихови утицаји на одвајање и формирање две велике хришћанске цркве у средњем веку условили су успостављање и установљавање типа и развијање симбола крста и круга и наглашених теолошких ставова тријадологије, посебно у Византијској архитектури. Архитектура у расејању-дефинисање просторног и историјског оквира настанка јудеизма. Историјски услови формирања ислама и интегрисање елемената религије и архитектуре. Однос културног окружења и анализа организације и типологије сакралне архитектуре. Трансформација идеје и појава нових облика архитектуре у савременом приступу пројектовања. Упознавање са идеолошким ставовима водећих религија у односу на савремено друштво и принципе пројектовања. Однос цркве и верника, ктитора и корисника. Упознавање са савременим и анахроним правцима у развоја сакралне архитектуре у условима формирања религијских идеологија 21. века.

метод извођења наставе:

Предавања типа ex cathedra са савременом методологијом компаративног проучавања сакралних објеката. Историјски извори и анализа изабраних примера. Консултације за израду завршног рада.

основна литература:

Slobodan Ćurčić, Architecture in the Balkans: From Diocletian to Süleyman the Magnificent, New Haven, CT: Yale University Press, 2010.
Krautheimer, R., 1975, Early Christian and Byzantine Architecture, Baltimore, Penguin Books,
Hoag, J. D., 1979, Fletcher, Sir B.: A History of Architecture on the Comparative Method, Charles Scribner's Sons, New York, разна издања;
William L. MacDonald, Early Christian and Byzantine Architecture New York, George Braziller, 1965.
Оксфордска историја ислама / приредио Џон Л. Еспозито, Београд 2002, CLIO
Оксфордска историја хришћанства / приредио Џон Макманерс, Београд 2004, CLIO

ИСХОДИ

-
- 1 СПОСОБНОСТ ИЗРАДЕ АРХИТЕКТОНСКИХ ПРОЈЕКТА КОЈИ ЗАДОВОЉАВАЈУ ЕСТЕТСКЕ И ТЕХНИЧКЕ ЗАХТЕВЕ.
Студент ће имати способност да:
- 1. припреми и представи пројекте објеката различите размере, сложености и типологије у разноврсним контекстима, користећи низ медија (техника), а одговарајући на дати задатак;
 - 2. разуме конструктивни и структурални склоп, стратегије заштите животне средине и регулативне (правне) захтеве који се односе на пројектовање и изградњу комплетног архитектонског пројекта;
 - 3. развије концептуални и критички приступ према архитектонским пројектима који интегрише естетске аспекте објекта и техничке захтеве изградње и потреба корисника.
-
- 2 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ ИСТОРИЈЕ И ТЕОРИЈЕ АРХИТЕКТУРЕ И СРОДНИХ УМЕТНОСТИ, ТЕХНОЛОГИЈА И ДРУШТВЕНИХ НАУКА.
Студент ће имати знање о:
- 1. културној, друштвеној и интелектуалној историји, теорији и технологијама које су од значаја за пројектовање објеката;
 - 2. утицају историје и теорије на просторне, друштвене и технолошке аспекте архитектуре;
 - 3. примени одговарајућих теоријских концепата током пројектовања у студију, показујући промишљени и критички приступ.
-
- 3 ЗНАЊЕ О ЛИКОВНИМ УМЕТНОСТИМА КАО УТИЦАЈНИМ ЗА КВАЛИТЕТ АРХИТЕКТОНСКОГ ПРОЈЕКТА.
Студент ће имати знање о:
- 1. томе како теорија, пракса и технологије ликовних уметности утичу на архитектонски пројекат;
 - 2. креативној примени визуелних уметности и њиховом значају и утицају на архитектуру;
 - 3. креативној примени сличних радова у процесу пројектовања у студију, у смислу њихове концептуализације и репрезентације.
-
- 4 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О УРБАНИСТИЧКОМ ПРОЈЕКТОВАЊУ, ПЛАНИРАЊУ И ВЕШТИНАМА УКЉУЧЕНИМ У ПЛАНСКИ ПРОЦЕС.
Студент ће имати знање о:
- 1. теоријама урбанистичког пројектовања и планирању заједница;
 - 2. утицајима пројектовања и развоја градова у прошлом и садашњем времену на савремено изграђену средину;
 - 3. актуелној планској политици и законодавству којима се контролише изградња, укључујући и социјалне, економске и аспекте заштите животне средине и њихов значај за планирање развоја.
-
- 5 РАЗУМЕВАЊЕ ОДНОСА ИЗМЕЂУ ЧОВЕКА И ОБЈЕКТА И ИЗМЕЂУ ОБЈЕКТА И ЊИХОВОГ ОКРУЖЕЊА, И ПОТРЕБЕ ДА СЕ ОБЈЕКАТ И ПРОСТОРИ ИЗМЕЂУ ОДНОСЕ ПРЕМА ЉУДСКИМ ПОТРЕБАМА И МЕРИ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. потребама и тежњама корисника објеката;
 - 2. утицајима објеката на животну средину и премисама одрживог пројектовања;
 - 3. начину на који ће се објекти уклопити у своје локалне контексте.
-
- 6 РАЗУМЕВАЊЕ АРХИТЕКТОНСКЕ ПРОФЕСИЈЕ И УЛОГЕ АРХИТЕКТЕ У ДРУШТВУ, ПОСЕБНО У ПРИПРЕМИ ПРОЈЕКТА КОЈИ УЗИМАЈУ У ОБЗИР СОЦИЈАЛНЕ ФАКТОРЕ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. природи професионализма и обавезама и одговорностима архитеката према клијентима, корисницима објеката, ивођачима грађевинских радова, професионалним сарадницима и ширем друштву;
 - 2. улози архитекте у пројектантском тиму и грађевинској индустрији, препознавајући важност текућих метода и трендова у обликовању грађене средине;
 - 3. могућем утицају пројеката за изградњу на постојеће и будуће заједнице.
-
- 7 РАЗУМЕВАЊЕ МЕТОДА ИСТРАЖИВАЊА И ПРИПРЕМЕ ПРОЈЕКТНИХ ЗАДАТАКА ЗА АРХИТЕКТОНСКИ ПРОЈЕКАТ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. потреби да се критички испитају примери који су функционално, организационо и технолошки релевантни за постављени пројектни задатак;
 - 2. потреби да се процене и припреме пројектни задаци различитих размера и типологија, да се дефинишу захтеви клијента и корисника и њихова прилагодљивост локацији и контексту;
 - 3. доприносима архитеката и професионалних сарадника у формулисању пројектног задатка и истраживачких метода потребних за припрему задатка.
-
- 8 РАЗУМЕВАЊЕ КОНСТРУКТИВНИХ СИСТЕМА, ГРАЂЕВИНСКЕ И КОНСТРУКТОРСКЕ ПРОБЛЕМАТИКЕ РЕЛЕВАНТНЕ ЗА АРХИТЕКТОНСКО ПРОЈЕКТОВАЊЕ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. истраживању, критичкој процени и избору алтернативног конструктивног, грађевинског решења, као и решења материјализације у складу са архитектонским пројектом;
 - 2. стратегијама за изградњу објеката и способности да се интегрише знање о конструктивним принципима и грађевинским техникама;
 - 3. физичким особинама и карактеристикама грађевинских материјала, компонената и системима, као и утицајима ових одлука на животну средину.
-
- 9 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ФИЗИЧКИМ ПРОБЛЕМИМА, ТЕХНОЛОГИЈАМА И ФУНКЦИЈИ ОБЈЕКТА У ЦИЉУ ОБЕЗБЕЂЕЊА УНУТРАШЊЕГ КОМФОРА И ЗАШТИЂЕНОСТИ.
Студент ће имати знање о:
- 1. принципима пројектовања оптималних визуелних, термалних и акустичних амбијената;
 - 2. системима за постизање комфора околине према принципима одрживог развоја;
 - 3. стратегијама за пројектовање инфраструктуралних мрежа објеката (водовод и канализација, електроинсталције и друго) и способности да се оне интегришу у архитектонски пројекат.
-

10 НЕОПХОДНЕ ПРОЈЕКТАНТСКЕ ВЕШТИНЕ КАКО БИ СЕ ИСПУНИЛИ ЗАХТЕВИ КОРИСНИКА У ОКВИРИМА ФИНАНСИЈСКИХ ОГРАНИЧЕЊА И ГРАЂЕВИНСКИХ ПРОПИСА.

Студент ће имати вештине да:

- 1. критички испита финансијске факторе у зависности од могуће типологије објекта, конструктивног система и избора спецификација и њихов утицај на архитектонски пројекат;
- 2. разуме механизме контролисања трошкова током израде пројекта;
- 3. изради пројекат који ће испуњавати услове корисника и бити у складу са правном регулативом, одговарајућим стандардима перформанси материјала и захтевима у вези са здрављем и безбедношћу корисника.

11 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ПРОИЗВОДЊИ, ОРГАНИЗАЦИЈИ, РЕГУЛАТИВИ И ПРОЦЕДУРАМА КОЈИМА СЕ ПРОЈЕКАТ СПРОВОДИ У ИЗГРАЂЕНИ ОБЈЕКАТ ИЛИ ПЛАН ИНТЕГРИШЕ У ЦЕЛОКУПНИ ПЛАНСКИ СИСТЕМ.

Студент ће имати знање о:

- 1. основним правним, професионалним и законским одговорностима архитекте, о организацији, правилима и процедурама које се користе у преговарању и одобравању архитектонских пројеката, укључујући земљишне законе, контролу и правила изградње и прописе о здрављу и безбедности;
- 2. Професионалним међу-односима појединаца и организација које учествују у набављању и изради архитектонских пројеката и како су они дефинисани у уговорним и организационим структурама;
- 3. Основним теоријама управљања и принципима пословања који се односе на вођење архитектонског пројекта и праксе, препознавајући текуће и надлазеће трендове у грађевинској индустрији.

остали исходи

оцењивање

Унети све облике оцењивања обухваћене предиспитним обавезама и завршним испитом. У структури укупне оцене на предмету предиспитне обавезе се вреднују са најмање 30, а највише 70 поена. Укупан број поена је 100.

предиспитне обавезе		завршни испит	
активност у току предавања	10	писмени део	50
колоквијуми	30	усмени део	10

термински план

недеља	датум	опис тематских јединица
1	23. 09. 2016.	Уводно предавање о идеји за покретање изборног предмета под називом РЕЛИГИЈА КУЛТУРА АРХИТЕКТУРА и упознавање студената са методологијом рада на предмету.
2	30. 09. 2016.	Свете књиге: Тора, Библија и Куран. Јудеизам - Дефинисање просторног и историјског оквира настанка-
3	07.10. 2016.	Јудеизма - однос културног окружења и анализа организације и типологије сакралне архитектуре. Архитектура у расејању.
4	14. 10. 2016.	Хришћанство - Дефинисање просторног и историјског оквира настанка. Соларне и митраистичке идеје.
5	21.10. 2016.	Хришћанство - Расколи у учењима и њихови и формирање две велике хришћанске цркве у средњем веку. Символ крста и круга.
6	28.10. 2016.	Хришћанство - Символ крста и круга. Триадологија у планирању основе и озгледа византијских цркава. Трансформација идеје и појава нових облика архитектуре у савременом приступу пројектовања.
7	4.11. 2016.	Колоквијум:
8	11. 11. 2016.	Ислам- Дефинисање просторног и историјског оквира настанка ислама. Паралелни свет архитектуре и културе током раног средњег века.
9	18. 11. 2016.	Ислам - Паралелни свет архитектуре и културе током раног средњег века. Обликовање архитектуре. Савремени правци у архитектури ислама.
10	25. 11. 2016.	Посета једном сакралном објекту.
11	02. 12. 2016.	Савремена методологија и приступ пројектовању савремене архитектуре. Однос цркве верника и клијената.
12	09.12. 2016.	Савремена методологија и приступ пројектовању савремене архитектуре пројектовања. Однос цркве верника и клијената.
13	16. 12- 2016.	Колоквијум:
14	23. 12- 2016.	Избор теме за завршни рад
15	30. 12- 2016.	Избор теме за завршни рад